

Sygn. akt VIII Ns 582/20

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Bielecka-Gąszcz

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2021 roku w Łodzi

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

o ustalenie treści aktu urodzenia A./W. S.

postanawia:

oddalić wniosek.

Sygn. akt VIII Ns 582/20

UZASADNIENIE

W dniu 17 grudnia 2020 roku wnioskodawca (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., w imieniu którego działała S. Ł., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, złożył „wniosek o ustalenie treści aktu urodzenia W. S.”, w którym wniósł o ustalenie treści aktu urodzenia A. S. w następujący sposób: imię W., nazwisko S., imię ojca A., imię matki M., miejsce urodzenia R., data urodzenia 20.10 - 01.11.1881 rok.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że we wniosku z dnia 29 lipca 2013 roku J. P. (1) zainicjowała postępowanie o ustalenie treści aktu urodzenia W. S., które następnie zostało umorzone wskutek jej zgonu. Załączyła do wniosku wszystkie wymagane dokumenty, w szczególności akt urodzenia W. S. w oryginale wraz z tłumaczeniem przysięgłym. Pismem z dnia 20 sierpnia 2020 roku S. Ł., działająca w imieniu (...) Spółki z o.o. wykazała swój interes prawny w przeprowadzeniu niniejszego postępowania sądowego. Pełnomocnik wyjaśnił ponadto, że sąd orzekający w sprawie II Ns 1370/13 zastanawiał się nad powiadomieniem o postępowaniu dzieci W. S., jednak podniósł, że dzieci te nie żyją, bowiem przyszły na świat 100 lat temu, zaś w jego ocenie nie ma takiej potrzeby. Na podstawie skorygowanego aktu urodzenia W. S. zaistnieje możliwość dokonania korekty jego aktu zgonu oraz aktów stanu cywilnego jego następców prawnych. Osoby te są współwłaścicielami nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym, położonej przy ul. (...) w Ł.. Budynek ten jest w fatalnym stanie technicznym, nie jest administrowany przez Gminę. Pani S. Ł. kupiła już część tej nieruchomości oraz zamierza dokupić pozostały ułamek o następców prawnych W. S., co będzie możliwe po dokonaniu korekty nazwisk współwłaścicieli nieruchomości. **(wniosek k. 5-7)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 marca 2013 roku J. P. (1) zawarła ze Z. Ł., jako prokurentem samoistnym, działającym w imieniu i na rzecz (...) Sp. z o.o. w Ł., w formie aktu notarialnego, przedwstępną umowę sprzedaży, na mocy której zobowiązała się sprzedać Spółce (...) udział jaki nabędzie w nieruchomości położonej przy ul. (...) w Ł. (KW (...)) w drodze spadków po H. S. (1) i H. S. (2), który według jej wiedzy wynosić powinien 11/48 części, po ujawnieniu jej jako współwłaścicielki w księdze wieczystej dla tej nieruchomości prowadzonej, za cenę 8.250 zł, która wypłacona została sprzedającej gotówką przed podpisaniem aktu (§ 1 i 2 aktu).

Jednocześnie strony ustaliły, że strona kupująca ma prawo wskazania dobrowolnie wybranej przez siebie osoby fizycznej lub prawnej jako uprawnionej do zawarcia przyrzeczonej umowy sprzedaży na warunkach określonych w umowie, a ponadto, że J. P. (1) udzieli tego samego dnia nieodwołalnego i niewygasającego pełnomocnictwa Z. Ł. do podpisania przyrzeczonej umowy sprzedaży udziału jaki nabydzie w przedmiotowej nieruchomości, który według jej wiedzy wynosić powinien 11/48 części, na warunkach określonych w umowie przedwstępnej (§ 5 aktu).

Strony ustaliły też, że przyrzeczona umowa sprzedaży zostanie zawarta niezwłocznie po uzyskaniu prawomocnych postanowień o stwierdzeniu nabycia spadków po H. S. (1) i H. S. (2) oraz po ujawnieniu w dziale II księgi wieczystej (...) J. P. (1) jako współwłaścicielki, jednakże nie później niż w terminie do dnia 31 grudnia 2014 roku (§ 7 aktu notarialnego). **(z załączonych akt sprawy II Ns 1370/13: kserokopia wypisu aktu notarialnego k. 42-47, wydruk z KW k. 48-51)**

W dniu 30 lipca 2013 roku J. P. (1) wniosła o ustalenie treści aktu urodzenia W. S., syna A. i M., urodzonego (...) w R., zaś sprawa została zarejestrowana za sygn. II Ns 1370/13. Wnioskodawczyni wyjaśniła, że W. S., syn A. S. i M. z domu J., urodził się (...) w R., co wynika z poświadczonej za zgodność przez Proboszcza Parafii R.-Katolickiej Wniebowzięcia (...) i Św. A. w P., kopii strony księgi parafialnej, która nie została przekazana do USC w P., a w następstwie do Archiwum Państwowego w Ł., przetłumaczonej z języka rosyjskiego przez tłumacza przysięgłego. W akcie zgonu V- (...) jego nazwisko zostało zmienione ze (...) na (...), a także zmienione zostało miejsce jego urodzenia na (...), choć faktycznie był to (...). Postępowania spadkowe toczące się po następcach prawnych W. S. zostały zawieszono do czasu wyjaśnienia i ustalenia prawidłowego brzmienia nazwiska następców prawnych W. S., a zgonie z informacją uzyskaną od Kierownika USC, sprostowanie aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu następców prawnych W. S. będzie mogło być dokonane na podstawie aktu urodzenia W. S., który z uwagi na nieprzekazanie księgi parafialnej nie został urzędowo sporządzony. **(z załączonych akt sprawy II Ns 1370/13: wniosek wraz z uzasadnieniem k. 3-4)**

W dniu 28 sierpnia 2013 roku wnioskodawczyni zmarła, stąd też postanowieniem z dnia 20 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi zawiesił postępowanie w sprawie, na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a następnie postanowieniem z dnia 10 stycznia 2019 roku umorzył postępowanie w sprawie. **(z załączonych akt sprawy II Ns 1370/13: odpis skrócony aktu zgonu k. 18, postanowienie k. 21, postanowienie k. 32)**

W dniu 21 sierpnia 2020 roku S. Ł., reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, wniosła o umożliwienie jej wglądu do akt sprawy z wniosku J. P. (2) o ustalenie treści aktu urodzenia A. S.. W uzasadnieniu wniosku podniosła, że przedwstępną umową sprzedaży z dnia 22 marca 2013 roku sporządzoną przez notariusza P. L., Z. Ł., działający w imieniu i na rzecz (...) Sp. z o.o. kupił od J. P. (1) stanowiący jej własność udział w nieruchomości przy ul. (...) w Ł.. W uzasadnieniu podniesiono także, że J. P. (1) była następcą prawnym H. S. (1) i H. S. (2), którzy z kolei byli współwłaścicielami w/w nieruchomości. J. P. (1) zmarła a aktualnie postępowanie podejmuje S. Ł., która aktem notarialnym z dnia 16 listopada 2016 roku przejęła od firmy (...) Sp. z o.o. m.in. przedwstępną umowę sprzedaży nieruchomości przy ul. (...) w Ł.. S. Ł. oraz Z. Ł. pozostają w związku małżeńskim. **(z załączonych akt sprawy II Ns 1370/13: wniosek o udzielenie wglądu do akt sprawy k. 37-38)**

W dniu 16 listopada 2016 roku W. J., jako likwidator, działający w imieniu i na rzecz (...) Sp. z o.o. w likwidacji w Ł., zawarł z S. S. – Prezesem zarządu, działającą w imieniu i na rzecz (...) Sp. z o.o. w Ł., w formie aktu notarialnego, umowę przeniesienia praw z umowy przedwstępnej z dnia 22 marca 2013 roku, opisanej powyżej, jakie przysługiwały (...) Sp. z o.o. na rzecz (...) Sp. z o.o., jednocześnie wskazując (...) jako podmiot uprawniony do zawarcia przyrzeczonej umowy sprzedaży, na warunkach określonych w powyższej umowie przedwstępnej. **(z załączonych akt sprawy II Ns 1370/13: kserokopia wypisu aktu notarialnego k. 56-60)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w załączonych aktach II Ns 1370/13.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgonie z przepisem art. 35 ustawy z dnia 28 listopada 2014 roku – Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz.U. 2021, poz. 709; dalej P.), akt stanu cywilnego, który zawiera dane niezgodne z danymi zawartymi w aktach zbiorowych rejestracji stanu cywilnego lub z innymi aktami stanu cywilnego, o ile stwierdzają one zdarzenie wcześniejsze i dotyczą tej samej osoby lub jej wstępnych, albo z zagranicznymi dokumentami stanu cywilnego, podlega sprostowaniu przez kierownika urzędu stanu cywilnego, który go sporządził (art. 35 ust. 1). Sprostowanie aktu stanu cywilnego może być dokonane na podstawie zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, jeżeli w państwie wystawienia jest on uznawany za dokument stanu cywilnego, lub innego dokumentu zagranicznego potwierdzającego stan cywilny, wydanego w państwie, w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego, jeżeli zawierają one dane, które podlegają sprostowaniu, stwierdzają zdarzenie wcześniejsze i dotyczą tej samej osoby lub jej wstępnych (art. 35 ust. 2). Sprostowania aktu stanu cywilnego dokonuje się z urzędu, na wniosek osoby, której ten akt dotyczy, lub jej przedstawiciela ustawowego, na wniosek osoby mającej w tym interes prawny lub prokuratora, w formie czynności materialno-technicznej (art. 35 ust. 3).

W myśl przepisu art. 36 P., sprostowania aktu stanu cywilnego dokonuje sąd w postępowaniu nieprocesowym, na wniosek osoby zainteresowanej, prokuratora lub kierownika urzędu stanu cywilnego, jeżeli:

- 1) sprostowanie aktu stanu cywilnego jest niemożliwe na podstawie akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego lub innych aktów stanu cywilnego, o ile stwierdzają one zdarzenie wcześniejsze i dotyczą tej samej osoby lub jej wstępnych albo zagranicznych dokumentów stanu cywilnego, o których mowa w art. 35 ust. 2;
- 2) sprostowanie aktu stanu cywilnego przez kierownika urzędu stanu cywilnego nie jest możliwe wyłącznie na podstawie dokumentów wymienionych w pkt 1.

Zgodnie natomiast z przepisem art. 40 P., ustalenia treści aktu stanu cywilnego dokonuje sąd w postępowaniu nieprocesowym, jeżeli postanowił o sporządzeniu nowego aktu stanu cywilnego, albo na wniosek osoby zainteresowanej, prokuratora lub kierownika urzędu stanu cywilnego, jeżeli:

- 1) unieważniony akt stanu cywilnego ma być zastąpiony nowym aktem;
- 2) akt urodzenia lub akt małżeństwa nie został sporządzony i nie może go sporządzić kierownik urzędu stanu cywilnego.

Wnioskodawca złożył wniosek o ustalenie treści aktu urodzenia W./A. S.. Na marginesie wskazać należy, że w tytule wniosku wskazano, że dotyczy on ustalenia treści aktu urodzenia (...), zaś dalej wnioskodawca wskazał, że wnosi, aby Sąd ustalił treść aktu urodzenia „A. S. w następujący sposób: imię W. (...), co w zasadzie powoduje, że wniosek był niejasny. Nie wiadomo czy chodzi o ustalenie treści aktu urodzenia A. (wówczas we wniosku nie zostałyby przytoczone żadne okoliczności uzasadniające wniosek, co powodowałoby konieczność jego oddalenia), czy też jednak chodzi o ustalenie treści aktu urodzenia W. S. (tak jak w sprawie II Ns 1370/13, gdzie wskazano, że jego akt urodzenia nie został sporządzony, z uwagi na to, że kopia stronicy księgi parafialnej nie została przekazana do USC w P., a w konsekwencji do Archiwum Państwowego) – skoro wnioskodawca odwoływał się do postępowania w sprawie II Ns 1370/13, czy też wnioskodawca żądał ustalenia i sprostowania treści aktu urodzenia A., którego imię powinno brzmieć (...), który to wniosek również nie zostałby w żaden sposób uzasadniony.

Sąd przyjął, że skoro wnioskodawca odwoływał się do postępowania w sprawie II Ns 1370/13, zapewne chodziło mu o ustalenie treści aktu urodzenia W. S., jak w sprawie II Ns 1370/13.

Niezależnie jednak od rodzaju żądania objętego wnioskiem (ustalenie/sprostowanie treści aktu urodzenia W./A.), wniosek podlegał oddaleniu przede wszystkim z poniższych względów.

Sprostowania aktu stanu cywilnego, jak też ustalenia treści aktu stanu cywilnego, Sąd dokonuje na wniosek osoby zainteresowanej, prokuratora lub kierownika USC.

Zgodnie z przepisem art. 510 § 1 k.p.c., zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania (...). Zasadniczo zatem o legitymacji do wzięcia udziału w postępowaniu nieprocesowym w charakterze uczestnika decyduje interes prawny, który jest związany z wynikiem postępowania (Z. Świeboda, w: K. Piasecki (red.), Kodeks, t. II, 2006, s. 23). Udział zatem w tym postępowaniu ma zapewniony każdy podmiot, którego prawny status, czyli jego prawa lub obowiązki, pozostaje w związku z przedmiotem postępowania (W. Siedlecki, w: J. Policzkiwicz, W. Siedlecki, E. Wengerek, Postępowanie nieprocesowe, s. 38). Oczywiście w postępowaniu nieprocesowym przyjmuje się szerokie rozumienie zainteresowanego. Chodzi zatem nie tylko o osoby, których wynik postępowania dotyczy bezpośrednio (np. dotychczasowy właściciel w sprawie o stwierdzenie zasiedzenia, spadkobierca w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku), ale także o wszelkie podmioty, których rozstrzygnięcie sądu będzie dotyczyło w sposób pośredni (np. wierzyciel jednego z małżonków w sprawie o podział ich majątku wspólnego, wierzyciel spadku w sprawie spadkowej). Dlatego też w doktrynie zaproponowano, aby w przypadku istniejących wątpliwości przyjmować za zasadę, że status zainteresowanego powinny uzyskać te osoby, które – gdyby sprawa podlegała rozpoznawaniu w procesie – mogłyby wystąpić jako współuczestnicy lub interwenienci (Z. Świeboda, w: K. Piasecki (red.), Kodeks, t. II, 2006, s. 23). Z tym jednak zastrzeżeniem, że należy pamiętać, że w postępowaniu nieprocesowym interes prawny nie wynika, tak jak w procesie, z naruszenia lub zagrożenia sfery prawnej wnioskodawcy, ale z pewnych zdarzeń prawnych, które wywołują konieczność uregulowania wiążących się z nimi stosunków prawnych i rodzą obiektywną potrzebę wszczęcia postępowania lub wzięcia w nim udziału (post. SN z 4.1.2012 r., III CZ 78/11, L.). Z drugiej jednak strony interes prawny w rozumieniu art. 510 k.p.c., decydujący o legitymacji do wzięcia udziału w sprawie, nie może być pojmowany zbyt szeroko. Dlatego zainteresowany powinien wykazać, jakich jego konkretnych praw dotyczy wynik postępowania (post. SA w W. z 5.3.1998 r., I ACa 1034/97, OSA 1999, Nr 11–12, poz. 55).

We wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego, w sprawie która nie może być uruchomiona z urzędu, konieczne jest wykazanie przez wnioskodawcę swojej legitymacji do zgłoszenia wniosku (zainicjowania postępowania). W przeciwieństwie do procesu, gdzie o braku legitymacji czynnej sąd orzeka po przeprowadzonej rozprawie, w postępowaniu nieprocesowym nawet w wypadkach, gdy ustawa wymaga jej przeprowadzenia, sąd bez wzywania zainteresowanych w sprawie oddali wniosek na posiedzeniu niejawnym, jeżeli z jego treści wynika oczywisty brak uprawnienia wnioskodawcy (art. 514 § 2 k.p.c.).

W ocenie Sądu Rejonowego wnioskodawca nie wykazał, że jest uprawniony do zainicjowania przedmiotowego postępowania nieprocesowego. Nie wykazał swego zainteresowania w sprawie, swojego interesu prawnego, wywodzonego z pewnych zdarzeń prawnych, które wywołują konieczność uregulowania wiążących się z nimi stosunków prawnych i rodzą obiektywną potrzebę wszczęcia postępowania.

Wprawdzie wnioskodawca powołał się na fakt, że dniu 16 listopada 2016 roku W. J., jako likwidator działający w imieniu i na rzecz (...) Sp. z o.o. w likwidacji w Ł., zawarł z S. S. – Prezesem zarządu, działającą w imieniu i na rzecz (...) Sp. z o.o. w Ł., w formie aktu notarialnego, umowę przeniesienia praw z umowy przedwstępnej z dnia 22 marca 2013 roku, jakie przysługiwały (...) Sp. z o.o. na rzecz (...) Sp. z o.o., jednocześnie wskazując (...) jako podmiot uprawniony do zawarcia przyrzeczonej umowy sprzedaży, na warunkach określonych w powyższej umowie przedwstępnej, jednak wnioskodawcy umknął fakt, że strony umowy przedwstępnej z dnia 22 marca 2013 roku - J. P. (1) i Z. Ł., jako prokurent samoistny działający w imieniu i na rzecz (...) Sp. z o.o. w Ł., ustaliły, że przyrzeczona umowa sprzedaży zostanie zawarta niezwłocznie po uzyskaniu prawomocnych postanowień o stwierdzeniu nabycia spadków po H. S. (1) i H. S. (2) oraz po ujawnieniu w dziale II księgi wieczystej (...) J. P. (1) jako współwłaścicielki, jednakże nie później niż w terminie do dnia 31 grudnia 2014 roku (§ 7 aktu notarialnego), co było zgodne z brzmieniem przepisu art. 389 k.c.

Nawet zatem przy przyjęciu, że J. P. (1) faktycznie udzieliła Z. Ł. nieodwołalnego i niewygasającego pełnomocnictwa do podpisania przyrzeczonej umowy sprzedaży udziału jaki nabędzie w przedmiotowej nieruchomości (a takie pełnomocnictwo w umowie przedwstępnej jedynie zobowiązała się udzielić, jednak nie wykazano faktu jego udzielenia – żaden dokument pełnomocnictwa nie został złożony do akt sprawy), a także przy założeniu przeniesienia praw z umowy przedwstępnej na wnioskodawcę, Spółka (...), ani żaden innych podmiot, po dniu 31 grudnia 2014 roku

nie może się domagać zawarcia umowy przyrzeczonej, gdyż minął już termin, który strony umowy przedwstępnej przewidziały jako termin, w ciągu którego ma być zawarta umowa przyrzeczona. Stąd też wnioskodawca nie był legitymowany do złożenia niniejszego wniosku, skoro nie może zostać uznany za zainteresowanego udziałem w sprawie, na warunkach opisanych powyżej, nie przytoczył także żadnych innych okoliczności faktycznych, które wskazywałyby jakich jego konkretnych praw dotyczy wynik postępowania, skoro nie mogą być one wywodzone z umowy przedwstępnej z dnia 22 marca 2013 roku.

Powyższe uzasadniało oddalenie wniosku na posiedzeniu niejawnym (art. 514 § 2 k.p.c.).

Wnioskodawca nie wykazał zresztą również, że kopia strony parafialnej nie została przekazana do USC, a zatem, że zachodzą podstawy do ustalenia treści aktu stanu cywilnego przez sąd w postępowaniu nieprocesowym, co zgodnie z brzmieniem przepisu art. 40 P. może nastąpić, jeżeli akt urodzenia nie został sporządzony i nie może go sporządzić kierownik urzędu stanu cywilnego. Przed rokiem 1946 rejestracja stanu cywilnego, w tym prowadzenie ksiąg stanu cywilnego (metrykalnych) należała w większości do kościołów (osób duchownych). Dopiero na podstawie art. XII dekretu z dnia 25 września 1945 roku Przepisy wprowadzające prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. 1945, Nr 48, poz. 273 ze zm.) oryginały lub wtóropisy tych ksiąg zostały przekazane urządowi stanu cywilnego (zarządzenie Ministra Administracji Publicznej z dnia 11 sierpnia 1949 roku o przekazaniu ksiąg metrykalnych urządowi stanu cywilnego, M.P. 1949, nr A-57, poz. 756). Po przekazaniu tych ksiąg urządowi stanu cywilnego wypisy (odpisy) są z nich wydawane przez te urzędy (art. XIV ust. 2 dekretu z dnia 25 września 1945 roku).